

Britiske lend-lease køretøjer

Min bogomtale af den polske "Lend Lease Vol. 1" fik mig til at finde mit engelske lend-lease materiel frem og det kom der så følgende historie ud af.

Churchill

Churchill kampvognen er fra Airfix - et byggesæt på efterhånden mange år på bagen.

De to modeller, som indgår i min samling, hører også til veteranerne. De er fra den frygtelige tid, hvor bælteerne var fremstillet af et materiale, som - viste det sig mange år efter - gik i forbindelse med det plastik, som kampvognen er fremstillet af. (En slags plastikverdens svar på tinpesten.)

En grim oplevelse! Vejrhjulene smeltede nærmest og blev til en klistret masse. Hvis man ville rette op på skaden, så var der derfor ikke anden udvej end at tage bælteerne af og smide dem væk.

Herefter skulle hjul og andre dele, som havde været i kontakt med bælteerne så have lang tid til at størkne igen. Og hvor får man så lige nogle nye bælte fra?

På mine kampvogne er det bælteerne fra Esci noget specielle minerydningsudgave af Churchill kampvognen. På grund af kampvognens karakteristiske skærme var det muligt at klippe hvert bælte over i to, således at begge mine Airfix modeller kunne få nye bælte. Heldigvis er Airfix gået over til at fremstille bælte af et andet materiale, som ikke har de samme skavanker - eller også har de blot ikke vist sig endnu!

Mit bidrag til modellen: Kampvognskommandøren, som er fra AB Figures og en radioantenne.

I russisk tjeneste indgik Churchill kampvognen i tunge panserregimenter - og deltog blandt andet ved Kursk og så sent som befrielsen af de baltiske lande i sommeren og efteråret 1944.

Mathilda

En Mathilda II fra Airfix - i russisk tjeneste kaldt *Den engelske Arbejder* - barsk, udholdende, pålidelig og en smule langsom.

Grundlæggende er byggesættet samlet som tænkt fra fabrikkens siden. Jeg har blot tilføjet træstammen på siden af kampvognen - skulle den køre fast, så er en træstamme god at have ved hånden.

Endvidere er radioantennen og kampvognskommandøren (AB Figures) mine tilføjelser.

Byggesættet er let at samle og er en god repræsentation af denne engelske kampvogn.

Russerne klassificerede kampvognen som middeltung.

I løbet af krigen forsøgte man sig med forskellige modifikationer - en 76 mm kanon i stedet for den 40 mm kanon, som er standard. Endvidere fjernede man den skærm, som skjuler undervognen.

Bag skærmene kunne der samles meget mudder og sne, hvilket sænkede den i forvejen ikke imponerende hastighed.

Valentine

En anden engelsk kampvogn, som blev leveret i stort tal, var Valentine.

Den viste model er fra Britannia Miniatures. Jeg har blot tilføjet drivmiddeltrømlen på hækken, radioantenne og kampvognskommandør (AB Figures).

Selve kampvognen er støbt i resin, mens bæltet, tårnluge, kanon og maskingevær er i metal.

Britannia har tænkt modellen anvendt i Nordafrika, hvorfor der er monteret såkaldte sandskærme over vejhjulene.

Det var desværre ikke muligt at fjerne disse, inden modellen trådte i russisk tjeneste, men det går nok endda.

Russernes kælenavn for denne lette kampvogn var *hundehvalpen*.

I russisk tjeneste fik kampvognen en længere levetid end i engelsk tjeneste. Således var der enkelte enheder ved Berlin i 1945, der stadig havde Valentine kampvogne. Eksempelvis 259. Panserregiment, hvis 1. Kompagni bestod af 10 stk. Sherman M4A2 og 2. Kompagni bestod af 10 stk. Valentine Mk III.

Englænderne ophørte stort set med at bruge kampvognen efter felttoget i Nordafrika. Enkelte fungerede i Nordvesteuropa som føringskampvogne i panserværnsafdelinger udrustet med panserjager Archer og i Italien fandtes kampvognen i en amfibisk udgave - forløberen for Sherman Duplex-Drive.

Universal Carrier

Universal Carriers blev leveret til Rusland i stort tal, hvor de indgik i eksempelvis opklaringsenheder og motoriseret infanterienheder.

Ofte bibeholdtes såvel engelsk afmærkning af køretøjerne og de våben, som terrænvognene blev leveret med - Bren Gun og Boys Anti-Tank Rifle. Det må have givet mange forsyningsmæssige problemer, så mange terrænvogne blev udrustet med tilsvarende russiske våben i stedet.

Samlesættet er fra Airfix - det har vist være på banen fra midten af 1960'erne og er stadig still-going-strong.

Mit bidrag til modellerne er en ændring af trinbrættet og så kørerne, som vist er fra SHQ. (Jeg byttede mig til figurerne og har desværre ikke gemt papstykket med firmanavn og katalognummer.)

Oprindeligt var det min tanke, at mine russiske carriers skulle være fra Britannia Miniatures og jeg havde købt fire stk. Det viste sig dog at de var en smule større end Airfix modellerne - og så havde de værst af alt (for mig) en stort resin "fodstykke". Det diskvalificerede dem noget i mine øjne, da jeg ikke sætter mine køretøjer på brikker.

Jeg måtte også konstatere, at den engelske terrænvogn i skala 1:76 - for mig - uløseligt er forbundet til Airfix modellen. Der fulgte ellers nogle ret smarte besætninger med fra Britannia, men også de var lidt for store til Airfix modellerne, og gik dårligt i spænd med mine plastikfigurer.

Bemaling

Køretøjer og figurer er malet som beskrevet i min artikel "Bemaling af russiske krigsspilsenheder", bragt i Chakoten nr. 3/September 2001.

Kilde

1. *Red Hammers, Soviet Self-Propelled Artillery and Lend lease Armor, 1941 to 1945*, Volume XII, i serien Soviet Order of Battle World War II, An Organizational History of the Major Combat Units of the Soviet Army, af Charles Sharp, Nafziger, 1998.
2. *Commanding the Red Army's Sherman Tanks* af Dimitriy Loza, University of Nebraska Press, Nebraska 1996. ISBN 0-8032-2920-8. (Kan lånes på Det kongelige Garnisonsbibliotek.)
3. *Fighting for the Soviet Motherland* af Dimitriy Loza, University of Nebraska Press, Nebraska 1998, ISBN 0-8032-2929-1. (Kan lånes på Det kongelige Garnisonsbibliotek.)

Internetkilder

Churchill: <http://www.battlefield.ru/library/lend/churchill.html>

Mathilda: <http://www.battlefield.ru/library/lend/matilda.html>

Valentine: <http://www.battlefield.ru/library/lend/valentine.html>

Per Finsted